

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์กิจกรรมของบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ซึ่งในที่นี้ เนื่องจากผู้วิจัยเองเป็นพนักงานคนหนึ่งของบริษัท ดังนั้นจึงมีความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ว่าจะเป็นจากการสัมภาษณ์ และค้นหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ “ถนนสีขาว” อีกทั้งยังได้รับความสนับสนุนจากผู้รับผิดชอบโครงการอย่างเต็มที่ จึงทำให้เกิดความสะดวกมากขึ้น อย่างไรก็ตามเนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้รับผิดชอบในหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง จึงเท่ากับไม่ได้มีผลกระทบใดๆ กับโครงการนี้ ทำให้การวิเคราะห์ของผู้วิจัย จะทำในส่วนที่ได้ผลเป็นกลางในการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานครั้งนี้กับแนวคิด กรอบของทฤษฎีของนักคิดทั้งหลาย ให้เป็นกลางที่สุด

แหล่งข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลบุคคล

1.1 ผู้รับผิดชอบดูแล โครงการ โดยตรง จำนวน 2 ท่านคือ

- เจ้าหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้จัดการแผนก คือ คุณพีระพงษ์ กลิ่นละออ
- เจ้าหน้าที่ในตำแหน่ง หัวหน้างาน คือ คุณธวัชชัย เดกิงพงษ์ชัย

เจ้าหน้าที่ สำนักงานประชาสัมพันธ์ ของบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ซึ่งเป็นผู้ดูแลโครงการรณรงค์ ถนนสีขาว มาตั้งแต่แรกเริ่ม ในปี 2531 ซึ่งเป็นปีที่เปิดโครงการอย่างเป็นทางการ และเป็นผู้ที่รู้ความเคลื่อนไหว และความเป็นมาของโครงการนี้ ดีที่สุดเท่าที่มีในบริษัทฯ ในโครงการนี้ ซึ่งให้ความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ และข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียด จนสามารถนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลกับข้อมูลอื่น ๆ ในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

1.2 ผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ไป

- ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ประจำสำนักงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งมี 2 ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือมากเป็นพิเศษ คือ คุณนที กลับริ และคุณพรพรรณ พึ่งเนตร ซึ่งให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมามอบให้ ผู้วิจัยเกี่ยวกับโครงการถนนสีขาวนี้ทั้งหมด เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาค้นคว้า วิจัย ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

1.3 บุคคลทั่ว ๆ ไป

- บุคคลทั่วไปที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการนี้ แต่เป็นคนในบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ กาบเกี่ยวกับโครงการที่เคยพบเห็นและรู้จักโครงการนี้ โดยการพูดคุยซักถาม เพื่อนำมาประกอบการวิจัยในครั้งนี้

2. แหล่งอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ

2.1 แผนงานและรายละเอียดต่าง ๆ ในการเตรียมงาน

- เพิ่มเอกสารเกี่ยวกับจดหมายทั้งหมดในการเตรียมงาน ตลอดจนแผนงานในรูปของเอกสารผู้วิจัยสามารถหยิบยืมและค้นคว้าจากสำนักงานประชาสัมพันธ์ได้อย่างเต็มที่ โดยความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ในแผนก

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- ไม่ว่าจะเป็นเอกสารประกอบการสัมมนา การจราจร, New Release, รายละเอียดของกิจกรรมแต่ละชั้น , ตัวอย่างข่าวหนังสือพิมพ์ ฯลฯ เอกสารทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับโครงการถนนสีขาวที่สามารถเก็บรวบรวมหามาได้ใช้ประกอบการวิจัย

2.3 วีดีโอเทปเกี่ยวกับกิจกรรมนี้

เช่น วีดีโอ การรณรงค์ขับรถอย่างปลอดภัย, วีดีโอบันทึกภาพโฆษณาทุกเรื่อง ของโครงการถนนสีขาว, วีดีโอสัมมนาทางวิชาการเรื่องการจราจรต่างๆ รวมทั้งส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่ใช้เผยแพร่ในการรณรงค์โครงการถนนสีขาว ที่ถูกรวบรวมไว้ในรูป วีดีโอเทป

ข้อมูลเอกสารและข้อมูลอุปกรณ์ต่าง ๆ ทำการเก็บรวบรวมโดยการขอความร่วมมือโดยตรงจากผู้ที่อยู่ในสำนักงานประชาสัมพันธ์ บริษัทโตโยต้า โดยขออนุญาต จากผู้ควบคุมดูแลโครงการนี้โดยตรงในการเก็บรวบรวมโดยการค้นคว้า หยิบยืมในส่วนที่มีเก็บไว้เพียงชุดเดียว ส่วนที่มีตัวอย่างมากพอก็ขอเก็บตัวอย่างมาเป็นส่วนประกอบในการวิจัย และสำหรับ ข้อมูลเอกสารทั่ว ๆ ไปก็รวบรวมโดยการถ่ายสำเนาเอกสาร ที่เป็นวิดีโอก็ขออัดถ่ายเทป เพื่อนำมาใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าได้โดยตลอด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้รับผิดชอบโครงการ “ถนนสีขาว” โดยตรงทั้ง 2 ท่าน คือ คุณพีระพงษ์ กลิ่นละออ และคุณธวัชชัย เถกิงพงษ์ชัย เจ้าหน้าที่ในฝ่ายประชาสัมพันธ์ บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด โดยมีแนวทางการสัมภาษณ์ดังนี้

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ “ถนนสีขาว”

1) ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์

- มีการศึกษาปัญหาการจราจรมาก่อนหรือไม่ และอะไรที่คิดว่าการรณรงค์ทำได้ และอะไรที่ทำไม่ได้
- มีการเตรียมแผนโครงการกันอย่างไร ตั้งแต่เริ่มโครงการ
- วัตถุประสงค์แนวทาง และกลยุทธ์ ของโครงการมีอะไรบ้าง
- รูปแบบของกิจกรรมกำหนดอย่างไร และมีการประเมินผลโครงการหรือไม่
- วัตถุประสงค์ของโครงการมีการปรับเปลี่ยนตามเวลา, สถานการณ์อย่างไรบ้างหรือไม่
- ตั้งกลุ่มเป้าหมายของกิจกรรมไว้เป็นใครบ้างในแต่ละกิจกรรม

2) ขั้นตอนการทำกิจกรรม

- มีรูปแบบของการทำกิจกรรมอะไรบ้าง
- กิจกรรมที่ทำตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อไหนบ้าง
- กิจกรรมที่ทำมุ่งหวังจะเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรม ตลอดจนแก้ไขปัญหาจราจรอย่างไร

- การเลือกสื่ออะไรบ้างในการนำเสนอกิจกรรม และนำเสนออย่างไร และทำไมถึงเลือกสื่อนี้
- ความถี่ในการทำกิจกรรม กำหนดอย่างไร
- มีการวิเคราะห์ผู้รับสารอย่างไรบ้าง

3) ขั้นตอนการประเมินผล

- มีการประเมินผล หรือไม่ หลังจากทำกิจกรรม
- ถ้ามีทำอะไร และทำอะไรบ้าง
- ถ้าไม่มี มีโครงการจะทำหรือไม่ อย่างไร

- การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง คือการนำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ “ถนนสีขาว” ที่รวบรวมได้ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ได้เช่น วีดีโอเทป, ไปสเตอร์ เป็นต้น มาทำการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ รวมทั้งจำแนกประเภทกิจกรรม ทั้งหมดของโครงการรณรงค์ถนนสีขาวที่ได้ปฏิบัติกันมาตั้งแต่ช่วงเปิดโครงการอย่างเป็นทางการในปี 2531 จนกระทั่งปัจจุบันในปี 2538 ออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ง่ายในการแบ่งกลุ่มศึกษาเป็นลักษณะเดียวกัน โดยจะแบ่งประเภท เพื่อการศึกษาออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามประเภทของวัตถุประสงค์ของโครงการได้ทั้งหมด 5 ประเภท ดังนี้คือ

- (1) กิจกรรมเพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้ใช้รถใช้ถนนเกิดการตื่นตัวให้ความสนใจต่อความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น
- (2) กิจกรรมเพื่อปูพื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนน ตลอดจนกฎแห่งความปลอดภัยที่ถูกต้อง ให้แก่ประชาชน
- (3) กิจกรรมที่ให้ความร่วมมือต่อหน่วยราชการต่าง ๆ ในการหาทางช่วยแบ่งเบาภาระ เพื่อบรรเทา

อุบัติเหตุที่เกิดจากการใช้รถใช้ถนนให้น้อยลง

- (4) กิจกรรมเพื่อตอบแทน และสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่สังคมไทย อย่างแท้จริง
- (5) กิจกรรมเพื่อช่วยภาครัฐบาลแก้ไขและบรรเทาปัญหาการจราจรทั้งในระยะยาว และระยะสั้น

เพื่อวิเคราะห์ถึงกระบวนการที่ใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการนี้ในทางปฏิบัติจริง ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงใด, เป้าประสงค์ของโครงการเป็นเช่นไร รวมทั้งวิเคราะห์ และประเมินประสิทธิภาพของโครงการรณรงค์ “ถนนสีขาว”

2. การวิเคราะห์รูปแบบกระบวนการรณรงค์ โครงการ “ถนนสีขาว” ที่ บริษัท โตโยต้า ได้จัดทำขึ้น เพื่อช่วยเหลือสังคมในแง่ของการแก้ไขปัญหาจราจรและลดอุบัติเหตุบนท้องถนน โดยวิเคราะห์ถึงกลยุทธ์ต่าง ๆ ตามกระบวนการรณรงค์ทางการสื่อสาร ที่นำมาใช้ในการรณรงค์ตามโครงการรณรงค์ “ถนนสีขาว”

ซึ่งข้อมูลที่ได้จะทำให้ทราบว่า กลยุทธ์ต่าง ๆ ตามกระบวนการรณรงค์ทางการสื่อสารแบบใดบ้างที่ โครงการรณรงค์ “ถนนสีขาว” นำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการโน้มน้าวใจผู้ใช้รถ ใช้ถนนทั่วไป ให้เกิดทัศนคติที่ดี และเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้รถใช้ถนนอย่างถูกต้องปลอดภัย ตามที่มุ่งหวังได้บ้าง

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้ จะนำเสนอโดยการจัดระบบกิจกรรมทั้งหมดของโครงการ 21 กิจกรรม โดยทำการพิจารณาเป็น 4 มิติ ไม่ว่าจะเป็น การจัดเรียงกิจกรรมตามระยะเวลา, ตามประเภทกิจกรรมที่สำเร็จ หรือต่อเนื่อง, ตามประเภทหมวดหมู่ที่สอดคล้องกันของกิจกรรม และการประเมินความสอดคล้องของกิจกรรมต่อวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยอาศัยตารางในการนำเสนอ

นอกจากนั้นจะเป็นการเขียนบรรยายถึงเป้าประสงค์ของโครงการ “ถนนสีขาว” ในด้านการสร้างภาพลักษณ์ และคืนกำไรตอบแทนสังคม รวมทั้งการประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการรณรงค์ “ถนนสีขาว” ตลอดจนนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์กลยุทธ์ของกระบวนการรณรงค์ทางการสื่อสารด้วยวิธีการเขียนบรรยายเช่นกัน